

Előfizetési árak:

Egész évre 10.— frt
Félévre 5.—
Negyedévre 2.50
Egy hóra 1.—
Egyes szám 4 kr.

Megjelenik minden-
nap, vasárnap kivé-
telével.

DEBRECZENI ELLENŐR

A SZABADELVÜPÁRT KÖZLÖNYE

Szerkesztőség és

kiadóhivatal:

Főpiacz, a város-
házzal szemben.

Hirdetések:

Egy hasábos pottt
soronkint 5 kr-ával
számítatnak.

Timeo Danaos . . .

Feketehegy, aug. 9.

(K—cz.) A rekkenő hőség nem tartja vissza a néppárt fanatikus apostolait, kik jobb ügyhöz méltó szívóssággal igyekeznek propagandát szerezni azon eszméknek, melyek ha megvalósulnának, szegyenkeznünk kellene a művelt Európa előtt.

Középkori eszmék kelnek fel bemohosult és elfeledett sirjuktól az ő ajkaikon s világosság helyett mélységes sötétség az, mely a fekete lovagok munkálkodását jellemzi.

Valóságos retrograd irányt akar meghonosítani a néppárt s ahelyett, hogy az igazi szabadelvűséget hirdeté, kicsinyes felekezeti szempontokat hoz be a politikai életbe s a béke angyalát elűzve, a visszavonás és gyűlölet ördögét akarja becsempészni a könnyen hívó nép lelkébe.

Ahelyett, hogy megerősítene a magyar állameszme fellegrátát, rombolni igyekszik azt. A fennálló kévéket döntögetni, a tekintélyt aláásni törekszik és elvakultságában olyan bolond gombokat termel, melytől a legerősebb és legegészségesebb gyomor is tönkremegy.

Ha egyéb büne nem volna is

ennek a szerencsétlen pártnak, mint az, hogy a magyar állameszme legnagyobb ellenségeivel: a tulzó nemzetiségekkel kaczerkodik, már az is elég volna arra, hogy megvetéssel forduljon el tőle minden igaz szívű és világos elméjű magyar ember. Mert csakugyan ellensége az a hazának, ki képes egységre lépni azokkal, akik sötét gyűlöletükben sárral dobálják a legjobb anyát, ki ápol és eltakar bennünket.

Megmérgezik, ahol tehetik a becsületes magyar ember eszejárását, gyűlöletet hirdetnek ott, hol eddig a béke és szeretet csodákat teremtett, tönkre akarják tenni századok veritékes munkáját egyedül azért, hogy hóbortos eszméikkel — mint ők mondják — a haza boldogságát előmozdítsák.

Fűt, fát ígérgetnek az egyszerű magyar népnek és elérhetetlen zöldellő szigeteket mutogatnak azoknak, kik nem képesek megszire látni. Elderádót ígérnek, pedig eszmékben és a szív érteiben oly szegények, hogy maguk érzékeny megkárosítása nélkül másoknak mitsem adhatnak.

Akinek magának sincs, az másoknak sem adhat. Ez az örökké igaz mondás jut eszünkbe, valahányszor a néppárt apostolainak ígéreteiről hallunk, melyek csak az

augusztusi hó által felizgatott agyakban teremhetnek meg.

A józan magyar nép azonban nem fog felülni a stréberek manőverjeinek és nemes önérzettel fogja visszautasítani azon kísérleteket, melyek meg akarják mérgezni esztét és szivét. A maszlagot undorral fogja visszautasítani és becsületes elméjének fényével tönkresilányítja azt a sötétséget, mely fogva tartja a néppárti apostolok lelkületét.

Óva intjük azért a magyar népet, hogy ne egyék abból a maszlagból, melyet a néppárt uton-utfélen osztogat. Megbetegszik attól a józan magyar nép teste és lelke. Üdítő, tiszta forrás helyett ne merítsünk a posványból, mely nem válik egészségünkre, hanem változást okoz, melyből nehezen és nagyon soká gyógyul ki az ember.

Édes jó magyar népem, nemzetem! Ne engedd magadat becsapni, ne ülj fel az üres ígéreteknek és ha a néppárt mézes madzagait nyújtja feléd, kövüljön erős meggyőződéssé benned egy hős nemzet régi mondása:

Timeo Danaos et dona ferentes . . .

— **Belföldi hírek.** (Szabadelvű-párti szervezkedés.) A tiszalöki választókerületben gróf Pongrácz Jenő fölhívására körülbelül 700 szavazó gyűlt össze és megala-

T Á R C Z A.

Fürdői levelek.

I.

Feketehegy, augusztus hó.

Nyugalom, csönd, lelkibéke és balzsamos levegő után vágyódom, menj a hegyek közé, a hol csupa szín, illat, bűbáj, költészet, ábrándos rege és tündéri álom az élet. Itt a sűrű fenyvesek közepett, hol a természet komoly, ünnepies csöndjét nem zavarja semmi bántó hang, elfeleded az élet ezer aprólékos bajait és visszagondolva elhagyott íróasztalodra eszedbe jut, hogy szabad ember vagy és nem rabszolga. Igen, itt a természet virágos, fenyvillatos ölen, néhány száz méternyire a nyüzsgő világ felett érezni fogod, hogy művészet, tudomány, emberi erő és a legfényesebb tehetség eltörpülnek a szép természet előtt. S ha felkel a vihar s megrázza a zugó fenyveseket s a felhők dőrejt százszorosan viszhangozzák a bérecek s lábaidnál remegeni látod a hegyi virágot, leborulsz a természet Alkotójának hatalmas szavára s ott a hegytetőn leborulsz lélekben a hatalmas előtt, ki erdőt s virágot teremtett a lelked gyönyörére talán csak azért, hogy a szellemi munkában és kenyérkereset

harcában kifáradt ember üdülést, erőt találjon.

Mert sokan, nagyon sokan vannak, kik a tulerőltetett szellemi munka betegei. Ez épp úgy, vagy még jobban megviseli az idegeket, mint a kézi munka. A kultura betegeit csak a tiszta, hamisítatlan természet, egyszerű életmód és az agy pihentetése gyógyítja meg. Ezek feltűnő jó hatással vannak az idegletre és okosan használva azokat, csakhamar visszaadják a testnek az elveszett ruganyosságot és a lélek friss, a kedély pedig nyugodt lesz ismét.

Erezzük ezt a csodás hatást mi is, kik a szepesmegyei *Feketehegyen* hűsölünk, ezen csodás szépségű helyen, hol távol a nagy világ zajától a szeretet igaz érzelmei fűznek össze azokkal, kiket nemtőjük e gyönyörű vidékre vezetett.

Feketehegy egyike a legrégibb hidegvizfürdőknek, amennyiben már 1848-ban Cornidesz szepesi erdőmester alapította, ki később Guerilla vezért volt. *Cornidesztől* a fürdőt *Lomniczy Vilmos* vette meg, ki mint a gyönyörű hely tulajdonosa, mindent elkövet, hogy vendégei jól érezzék magukat.

Feketehegy Merény mezőváros határában van 660 m. magasságban. Az iglői állomástól festői szépségű ut vezet a fürdőhöz. Sötét fenyvesek, majd virágos völgyek közt halad az ember, elesodál-

kozva a természet változatos szépségén. Harmadfélórai ut után jutunk a fürdőtelephez, mely a Gölnicz folyóba ömlő Vaspatak regényes völgyének deli oldalán terül el.

A fürdőtelepet minden oldalról hegyek környezik és épen azért pormentes. Az erdők sűrűségét csak itt-ott váltja fel egy-egy rét, melyeknek virágai egyesülnek a fenyők illatával s mi, a kultura betegek teli tüdővel szívjuk magunkba az erőt, az egészséget.

Feketehegynek számtalan bővizű forrása van, melyeknek vize kristálytisza és felette lágy, amennyiben vegyi vizsgálatok szerint csak 0.033 szilárd rész van benne. Ezen forrásvizet azután, miután bevezetjük a fürdőszobákba, különböző hőfokban rendeli a fürdőorvos betegeknek a betegségek különfélesége szerint.

Feketehegyet sokan, de nagyon sokan keresik fel a megerősödve mennek haza. A magas fekvésnek, kedvező meteorológiai viszonyoknak, különösen pedig a környező rengeteg nagy fenyvesekben balzsamos tiszta levegő van s e levegőben van az a gyógyító erő, mely a munkában kifáradt idegeket megerősíti.

Epen azért itt Feketehegyen sokan használják a légfürdőt. A légfürdő egy paradicsomi képet nyújt a szemlélőnek. Egy hatalmas gyümölcsösben sétálnak a légfürdőt élvező órákon át. Rikli-nek ezen

kitették a szabadelvű-pártot. Elnök lett gróf Pongrácz Jenő, alelnök Szomjas Ignác, jegyző Bagdy Imre. A mostani képviselő Onody Géza ebben a kerületben ugyan újra fellép, de két ellenjelöltje lesz. Egy szabadelvű-párti és Kornis Ferencz nemzeti párti. — (Uj ügyviteli szabályzatot) dolgoznak ki most az igazságügyminiszteriumban a kir. járásbírók számára. Az újítás célja egyrészt az ügyvitel egyszerűsítése, másrészt bizonyos ügykezelési nehézségeknek a jogkereső közönség érdekében megszüntetése. Az új ügyrend értelmében minden egyes bírónak saját külön segédhivatala lesz, ellenben a külön iktatók, kiadók és irattárok megszüntetnek. Ezen reform részleteit egy szeptemberben egybehivandó ankéten fogják megállapítani, magát az új ügyviteli szabályzatot már 1897. évi január 1-én léptetik életbe.

Dobiecki Sándor jubileuma.

Debreczen, augusztus 10.

Annak a szép ünnepélynek második része, amelylyel a debreczeni üzletvezetőség tisztelte meg szeretett főnökét, Dobiecki Sándor üzletvezetőt, szombaton este zajlott le a Nagyerdőn.

A vendéglő tágas termében és folyosóin itták meg ősi magyar szokás szerint az örömmünnep áldomását. Itt tolmácsolta tiszteletét és szeretetét az ünnepelt vezér iránt a vasuti hálózat fárasztó idegizgató szolgálatait teljesítő altisztikar is.

Mindén tekintetben szép és emlékeztető ünnepély volt ez, amelynek alaptonusát, színét, az egymás iránt való kölcsönös szeretet és ragaszkodás, valamint a hazaszeretet adta meg. Ezt hangoztatták az ünnepi beszédekben, a felköszöntőkben s maga a debreczeni társadalom, a közvélemény is hazafias jelleget tulajdonított ez ünnepélynek, jól tudván azt, hogy a magyar államvasutak nagyszerű intézménye a rendelkezése alatt álló 10000 főnyi hadsereggel, mily hatalmas, hódító tényezője a magyar állameszme terjedésének.

Nem akarunk recriminálni, csak sajnáljuk, hogy a debreczeni társadalom nagy tömege nem vehetett részt oly módon ezen titokban előkészített, tulságosan is zártkörűnek tervezett s nyilvánosságra igen későn hozott ünnepélyben, ahogy szerette volna, ahogy azt maga az ünnepelt férfit és az az intézmény, amelynek élén áll, megérdemelte volna.

A bankettől a következő tudósításokat szereztük meg:

Az egész délután esővel fenyegető fellegek épen akkor, amidőn az altisztikar a lampionos felvonulásra készült, megemberelték magukat s zavartalanul folytatták le az impozáns kivonulást a Nagyerdőre. Egyegyed kilencz órakor indult meg a 400 színes lampion fényével bevilágított menet, amelynek Jankovics Sándor mozdonyfelvigyázó volt a főrendezője. Egy műkedvelőkből alakult fiatal zenecsoda harsogó zenéje mellett vonultak ki az erdőre, ahol a teremben terített asztalok mellett már együtt ült a 250 tagú díszes társaság. Utközben zajosan és lelkesen éljenzték Dobiecki Sándort.

Elementáris erővel tört ki az éljenzés, amidőn az ünnepelt üzletvezető megjelent a pavillon terraszán.

Az altisztikar nevében Karikás szentgyörgy-ábrányi állomási előljáró intézett hozzá csinos üdvözlő beszédet, amire Dobiecki Sándor körülbelől a következőkben válaszolt:

Kedves barátim! Alig néhány perczel előbb köszöntem meg a hivatalnoki kar szíves megemlékezését és ime eljöttetek ti is, fényesen tauuskodván arról, hogy a vasuti szolgálat nemesak rideg kenyérkereset, hanem olyan férfias munkásság, mely a kölcsönös megbecsülésnek és szeretetnek éltető lennie. És ez így van jól és ennek így kell lennie, mert mindnyájunkat a becsületes munka egyesít. Közösén vállelve dolgozunk, mint a méhkas méhei, de közöttünk nincsen dolgoztalan here.

Egy hadsereg már a vasutasok száma, de mi a béke, a munka katonái vagyunk, hiszen betölti mindenikünk munkahelyét s posztját nem hagyja soha gyáván el, hanem

vészben, viharban kitart egyaránt, mert vezérszeme a munkaszeretet s a kötelességtudás.

Ez erkölcsi alapon nyugszik intézményünk s ennek szigorú megtartása biztosítja részünkre polgártársaink elismerését — becsülését. Azért, hogy e rend megtartható legyen, álljunk helyt mindenha; uralkodjék közöttünk a nyílt, őszinte, férfias hang; legyen őszinte és igaz a rosszallás, de őszinte és igaz a megbánás is.

Ha ezt megtartjuk, állandó lesz közöttünk a bizalom, a szeretet.

Megvallom, mikor néhány nappal ezelőtt értesültem szándékotokról, megdöbbenem s kérdvén, miként illik hozzám e tüntetés, hoztam, ki mint a magyar társadalomnak szerény munkása, esendes, de folytonos munkássággal kívántam polgári kötelességeimnek megfelelni, kerülvén minden feltűnést.

De megnyugtattam magam, mikor eszembe jutott, hogy most üljük a magyar vasutak 50 éves jubileumát is, mert az első magyar vasutat Budapest és Vác között 1846. július 15-én adták át a forgalomnak.

Elfogadom tehát e megtiszteltetést, hogy itt nyilvánosan palam et publice tegyünk bizonyosságot arról, hogy Magyarország e legfiatalabb intézményének tagjai között a legszebb erkölcsi érzet, a kölcsönös becsülés és tisztelet uralkodik.

Elfogadom, hogy urbi et orbi hangoztassuk a mai napon, hogy mi mindnyájan egytől-egyig a magyar nemzet munkásai vagyunk.

Az a vaskapocs, az a sínpar, mely minket Európa államaival összefűz, előttünk csak a szellemi művelődés, az anyagi haladás ösvénye. Mi nem ismerjük a szocializmus és a cosmopolitizmus tévtanát, mi az idegenből csak a szépet, a jót tudjuk, nem adván ezért sem cserébe nemzeti mivoltunkat, ezért emelt fővel kérhetjük osztályrészünket a nemzeti nagy munkából, fennen hirdetve, hogy mi e hazának hű fia vagyunk. És most köszönöm újból megjelenéseteket s kívánom, a boldogság és örömeztet, mit bennem a családi ünnepély keltett, a ti életetekben szűkebb családi körökben, gyakran látogasson meg titeket s abban a békés kis otthonban, melyben fira-

speciális gyógymódja kitűnőnek bizonyult egyes bajokban.

Ennél azonban szerintem sokkal kellemesebb a napfürdő. Mindig hálásan gondolok Feketehegy tudós orvos-doktorára, Bartsch Gusztávról, valahányszor a napfürdőt élvezem. Valóságos pazar gyönyör, midőn végig fekszem a puha matraczon s rám süt az Isten napja egész erejével.

A nap meleg érintése gyorsabb pezsgésbe hozza vérünket, szemünk belebámulnak a felettünk mosolygó kék égre és a napon való tied vagyok imádozt heverés azt eredményezi, hogy leolvad rólunk hetenkint két kilogramm abból, a mit nagy anyánk még kövérségnek, a fine de siècle erősségnek nevez.

A napfürdő kitűnő hatásának bizonyul némely ideges és csuzos bajnál, kezdődő tüdővésznek, egyes bőrbajok gyógyításánál pedig ugyszólván specificumot képez.

Feketehegynek gyógyítóerején kívül pompás társadalmi élete van. A gőg, elbizakodottság és a fényezés még nem mérgezte meg e kies fekvésű fürdő életét. Itt egyek az emberek, nyájasak és barátságosak s mintegy törvénynyé vált a szeretetreméltóság. Nagyobb, kisebb társaságok verődnek itt össze; melyekben kedélyünk vidul, szívünk nemesedik, lelkünk éled és érezzük, hogy a nagy világon csak egyetlen érzés van, mely

összhangzó világot teremthet s ez nem egyéb, mint az egymás megbecsülésén alapuló szeretet.

A vendégek szórakoztatására különféle hírlapok, zongora, billiard, fedett kuglizó szolgálnak. Azonkívül a kiránduló helyeket, magasabb fekvésű pontokat is szívesen keresi fel egy-egy turista társaság. A Hégen és Buchvaldrol gyönyörű kilátás nyílik a magas Tátrára, a szeptesi várra, a Gölnicz kedves völgyére és a szeptesi-gömöri érczhegységre.

A feketehegyi fürdőnek az idén igen sok vendége volt az ország minden részéről. Debreczenből, a mi kedves városunkból is többen nyaralnak itt s a hazatávók helyébe még most is jönnek az Alföld szép metropolitásából. Részint itt voltak, részint itt vannak Lippe József tanító, Zvér Ferencz tanár, Tasnády István nyug. erdész, Váczi János földbirtokos, kinek eltávozását igazán mély sajnálkozással vette az egész fürdőközönség, Medgyaszay Lenke tanítónő, Nyeste Matild tanítónő, Kondor Kálmán számvevő és neje, Fái Béla, Karai Ferencz, Dienes Lajosné, Szücs Kálmánné gyermekeivel, Könyves Tóth Kálmán lelkész és neje, Könyves Tóth Sándorné, Konecz Akos és neje, Özv. Mayer Ottóné, Borsos Katalin, ifj. Bosznay Károly, Bosznay Dezső, Weichinger Károly és családja, Vetéssy Béla ellenőr, Killer Lajos dohánybevéltőtiszt.

A debreczeniekén kívül itt időznek dr. Vargha Gyula osztálytanácsos, a kitűnő költő és műfordító, a tud. Akadémia tagja, Dr. Csányi Dezső országos levéltáros, történettudós, Dr. Fergina Gyula esztergomi megyei tanfelügyelő kedves családjával, Batory György államvasuti felügyelő, Balázs Sándorné, Bognár Vilma, Balássy Béla és Soltész Imre okl. plébánosok, Dr. Fábry Sándor alispán, Hosszafalussy Kálmán, Ince Gusztáv főhadnagy nejevel, Kratochvill Gyula kir. közjegyző, Illmann Ottó és neje és még igen sokan, kiknek megemlézését legközelebb küldendő levélnek tartok fenn.

A fürdőigazgatóság és dr. Bartsch Gusztáv fürdőorvos mindent elkövetnek, hogy a vendégek kellemesen töltsék idejüket, mindenre kiterjedő figyelem, a lelkiismeretes és nagy tudáson alapuló orvosi kezelés, a kurához megkívántató egyszerű, de kiválóan izletes ellátás, a balszamos levegő, a fenyvesekből kiáradó illat, a pormentes levegő, a fürdőközönség szellemes, művelt, szeretetreméltó modora mind felejthetetlenekké teszik az itt eltöltött napokat úgy, hogy én is csak azt vallom, amit Könyves Tóth Kálmán, a mi arany-száju papunk szokott mondani: „Csak egy Feketehegy van a világon...”

Legközelebb hosszabban írok a feketehegyi akadémiáról.

dalmaitokat kipihenitek, mindig az öröm és megelégedés honoljon!

Isten áldjon — Isten óvjon!

Harsány éljenzés követte e nagy hatást tett beszédet. Azután az altsztek is asztalhoz ültek a vendéglő folyosóin s odabent a teremben is folytatták a bankettet. *Eritz* Ernő felügyelő mondotta az első felköszöntőt az ünnepeltre, a ki a következő magvas beszéddel válaszolt:

Tisztelt Uraim!

Szeretett Kartársak!

Hazánk évezredes jubileuma sok apróeseprő jubiláris ünnepélyt idézett fel. Valaki fölkiáltta, hogy engem is meglehetne jubilálni — s ime most összesereglettünk — vénhedésem dokumentálására! Mert hasztalanul rakta rám — csupa baráti jóindulatból — tisztelt szónokuk, ragyogó fantáziájának ékes termékeit — mert hogyha még — mit fájdalom, tagadnom kell, hogy ha mondom sajátjaim is volnának részben ama szép lelki tulajdonok, melyekkel e felruházott, még azok sem boríthatnák be a vénhedő fa redőit. 25 év szakadatlan vasuti szolgálatban még nem ifjított senkit meg, még áll a törzs, de galyai száradnak. Utóvégre én nem is vagyok törzs, én a jubiláló Magyarország terebélyes szép fájának csak egy levele vagyok. Vajon nem hulló levele? Ki tudna a jövődöbe látni? De legyen bármiként, egy igaz és való, hogy annak a terebélyes magyar fának életető nedve táplált engem is.

25 év! Egy negyed század! Nap-nap után tartó folytonos munkában töltve, nagy idő az emberi lét szűk korlátai között! S az idő haladása közben épít és ront. Ünnepi szónokuk elmélkedése alatt önkénytelenül is számolnom kellett azzal, vajjon mit épített, avagy rontott az idő lelki világomban. Sajátságos! Mint álmokképek tűnnek fel előttem a multnak eseményei s mintha ma is gyermek volnék, lelkületemben alig érzek változást, ép olyan tiszták érzelmeim s ma is ama szép erkölcsi tanokban lelem meg tetteim rugóját, melyeket a gondos szülői ház s a jó iskola vésett lelkembe — eltörölhetlenül.

Az én neveltetésem idejében, uraim, a mozgalmas 50 és 60-as években egész társadalmunk légkörében a magasabb erkölcsi alapelvek terjesztését kultiváltuk, de legfőként az önzetlenséget és az áldozatkészséget, nem sejtven, mikor lehet mindezekre szüksége szeretett magyar hazánknak.

Az „Integer vitae scelerisque purus“ volt jelszavunk s különösen tetszett a „non vultus instantis tyranni mente quatit solida...“ A si fractus illabatur orbis, — impavidum ferient ruinae!“

Az anyagi akkor még nem uralta szenvedélyeinket. Tanulmányainkat, tárgyalásainkat, sőt mulatozásainkat is nemzeti törekvéseink varázsigei vezérelték. Az erkölcsileg szép, nemes és jónak summuma, összefoglalója a hazaszeretnek rajongásig való fokozásában nyilatkozott meg.

Lehet-e csodálkoznunk, hogy az akkor véremmé vált elvektől lelkületemet még az élet nehéz iskolája sem tántoríthatta el?

Mindenikünknek meg van a maga kis eszményi világa. Ennek apróbb-nagyobb szenvedéseit a világ sanda szeméi elől rejtvegetve viseljük el. Nos, uraim, reám is sokat mért a sors. A lelki gyötrelmeknek minden fokát átszenvedtem én és annál többet, mert érzékeny lelkületemet — becsületes szándékaimnak gyakori félreismérése — mindig mélyen tudá szereni.

A családi gondok is már 21 éves koromban testvéreim gondnokságával tanulmányaim közben nehezdedek én reám. Jöttek a gyakorlati élet kellemetlenségei angolok, majd németek között. Utóbbiak ellenszenvvel érvelv ellenem, hogy mindent veres, fehér, zöld szemüvegen át tekintek. Végre jött ugyan a magyar világ, de véle az államosítás, mely öröm helyett

örömeseppet öntött, miként Önök is érezték italunkba.

Ekként vergődtem fokról-fokra 18 rendbeli előléptetés után oda, hol ma vagyok.

S hogy miért untatom én Önöket mindezek elsorolásával?! Azért, uraim, mert érzem, hogy miként az érezt az izzó tűz tisztítja meg — akként tisztultak meg érzelmeim és életnézeteim is az élet terhes iskolájának izzó kohójában. Hogy ha tehát való az, hogy e nagy, e szép, e derék testület élén állva, az Önök jövőjét uraim csak részben is befolyásolhatom, akkor megnyugtathatom Önöket, hogy azt e tisztult érzelmeim és életnézetek alapján tisztem és az Önök iránt táplált igaz vonzalomból, nem hagyván magamat sem kicsinyeskedések, sem melléktekintetektől befolyásolhatni. Ezt ígérem, ezt ünnepélyesen fogadom Önöknek!

Az önzetlenség és áldozatkészség tanától sarkalva érthető, hogy a legkisebb dologban is a közjó — a salus rei publicae — szűkebb értelemben véve ama testület érdeke vezet, melynek immár 25 év óta tagja vagyok, azért pedig, hogy épen a vasutasokhoz tartozom, azért örömprepedő szívvvel áldom istenemet. Uraim! Magasztos érzelmekkel tölt el összejövetelünk, nem csak a megtiszteltetés miatt, melyben részesítették, hanem azért, mert a véletlennek reám nézve különösen szerencsés játéka következtében, az én 25 éves jubileumon, a magyar vasutak 50 éves jubileumával összekapcsolódik. Az első magyar vasutat Budapest és Vác között 1846. július 15-én adták át a közforgalomnak. 50 éve tehát, hogy vasutunk van s ime hazánknak e legifjabb közgazdasági intézménye a mostohának mondható viszonyok dacára oda fejlődött, hogy a már több mint 14000 kmtr vasutnak több mint 30.000 állandó alkalmazottja szolgálja hazánk közgazdasági érdekeit. S hogy ez milyen tekintélyes dolog, mutatja az, hogy a központtól távol egy vidéki emporiumban, a vasutnak ilyen számos tagja, önálló ünnepélyt rendezhet szerény kartársuk jubilálására.

Most már köszönöm uraim, hogy e napot rendezték, mert meg remeg szívem a boldogság érzetétől és a büszkeségtől, mikor végig tekintek a csupa kartársakból álló jó barátimnak és öszinte jó akaróimnak eme hosszú során, kik közül többen még nálamnál is, sokan pedig majdnem velem egyenlő számú éven át, mint vasutasok szolgálták jubiláló hazánkat!

Ha minden egyebet kételkedőleg is fogadna a világ, de egyet nem tagadhat senki sem, azt, hogy intézményünk fiatal-sága dacára már mélyen gyökerezik a hazai talajban, nem kételkedhetik abban senki sem, hogy a magyar jellegű, a magyar szellemet nemesek feltve óvjuk, de férfiasan is képviseljük és terjesztjük mindenütt. Minden ízében magyar ez intézmény s így emelt fővel vehetjük ki hazánk jubileumából osztályrészünk, mert alig 50 éves fennállásunk dacára eddig végzett működésünk a jövőnek biztos záloga.

Ez a tudat teszi előttem magasztossá e napot és ezért szent fogadalmat téve, hogy tetteink főrugója jövőre is a hazaszeretet leendő, éltesseük mi, jubiláló vasutasok a jubiláló édes *Magyar Hazát!* Eljen!

Számos felköszöntő következett ezután: *Szell* Mór Dobiecki Sándorné urnót, *Kugler* Mihály a m. á. v. elnök igazgatóját, *Ludvig* Gyulát, *Kiss* György a számosztály főnöke, *Novák* ungvári pályatorvos, *Szabó* Lajos ungvári főmérnök és *Boczán* Elemér debreczeni állomásfőnök az ünnepelt üzletvezetőre üritették poharukat.

A jókedvű társaság a Magyariak zenéje mellett a késő hajnali órákig

maradt együtt, amikor a helyi vasut külön vonata hozta be őket a városba.

*

Szombaton és tegnap az üdvözlő táviratok és levelek egész halmaza érkezett Debreczenbe. Táviratokat küldtek: *Kugler* Mihályné Budapestről: „Az öszinte becsülés egyenrangú az érdemek fényes elismerésével.“ *Simonffy* Emil, *Mayer* Emil, *Nemes* Kálmán Tátrafüredről, *Kutka* Kálmán alispán M.-Szigetről, *Rónai* főerdőtanácsos Ungvárról, *Szikszi* Lajos Koritniczáról, *Dr. Popper* Alajos Gasteinből: ... a lelkes ünneplő közönséghez csatlakozva én is kiáltok: ad multo annos!“ *Schwanda* Károly Bndapestről, *Rösler* Richard dr. *Forrai* András stb. Különösen az üzletvezetőséghez beosztott állomásokról jöttek táviratok nagyszámmal.

Levelekben gratuláltak: *Kiss* Áron ev. ref. püspök, aki felesége nevében is Szatmárról a következőket írta:

„Azon sok jó kívánatok közt, melyek ma baráti és tisztelői köréből előtte felhangzanak, hallgassa meg egy öreg barátjának öszinte szavát is, kit végzete épen most nagy próbára hívott, melynek midőn szomorú kötelessége szerint eleget tenni igyekezett, itt távol honától nyílik csak alkalm a papírra jegyezni jó kívánatait.“

Könyves Tóth Kálmán Feketehegyről küldte a következő levelet:

„25 évi áldásos működésed évfordulóján oly szívesen óhajtanék személyesen gratulálni, de most csak így fejezhetem ki üdvölközésemet, hogy téged, kit megszoktunk már debreczeninek tekinteni: ami jó Istenünk sokáig éltesse!“

Légy a mi városunk vezérférfiai között ezutánra is az, ami eddig voltál: tanácsadó jó barát és a nemes eszmék egyik buzgó hirdetője s a közügyeknek hű harcosza.

Érd meg oly tisztelettel környezve azt az időt, midőn a 25 évhez még egyszer annyit át a Gondviselés.

Ugyancsak Feketehegyről jött az alábbi üdvözlés:

„Fogadja Nagyságod jubileuma alkalmából öszinte jó kívánataimat. Eugedje a Gondviselés, hogy fárasztó munkájának ezentúl is legszebb jutalma legyen a jobb tisztelete és becsülése. Sok boldogságot a jövő 25 évre.“

Koncz Ákos.

Ugyancsak levélben küldték el üdvözlésüket *Unger* Gusztáv, *Kernhofer* József és *Könyves* Tóth Antal, utóbbi sestakeri nyaralójából többek között ezeket írta:

„Egy gyenge öreg ember él csendes elvonultságban szerény villájában, ezen igénytelen öreg embert méltóztatott Nagyságod becses látogatásaival néha-néha szerencsétlen és élemedett korát megifjítani. Midőn ifjusága alig 10 évi munkásságot látszik mutatni, most a társadalom 25 éves jubileumát ünnepli... Tartsa meg az Isten Nagyságodat és bájos nejét hő tisztelőjének.“

*

Végül megemlítjük, hogy *Mayerszki* ellenőr indítványára úgy a jubiláns nevére, mint a m. á. v. elnökigazgatója, *Ludvig* Gyulára, mondott felköszöntőkről táviratilag értesítették az illetőket.

Irodalom — Művészet.

* Az „1848—49-iki magyar szabadságharoz története“ című nagy illusztrált munkából most jelent meg a 64-ik füzet, amelyben *Gracza* György a tavaszi hadjárat kapcsán igen érdekesen mondja el 1849. márcz. 15-ének megünneplését. A füzet képei ezek:

Rázga Pál a pozsonyi vértanu. Részlet a komáromi harcokból. Knezits honvédtábornok pisztolyai. A trónfosztás kihirdetése. Részlet a debreczeni csatából. A budai honvédsírok. Czecz János tábornok, mint amerikai polgár. A munkácsi vár.

A nagyszabású munka most a befejezéshez közeledik s már csak három fejezet van hátra.

* **A magyar nemzet története.** Irodalmi rovatunk egyik állandóvá vált, mert olvasóink rokonszenves és érdeklődő fogadtatásban is részesülő nagyobb szabású műve a Szalay-Baróti írta „Magyar nemzet története”, melynek most vettük a 43-ik füzetét, melyben a Habsburg-házból való királyok elsője, I. Ferdinánd magán-uralkodásának (1540-től 1564-ig) a története folyik tovább autographokban s autogrammokban különösen gazdag a füzet s következő illusztrációkat tartalmazza. Igen sikerült a külön műmelléklet, mely II. Rákóczy Ferenc elfogatását ábrázolja, jeles festőművészünk, Benczur Gyulának ismert festménye utáni hatásos reprodukcióban. Aztán jön: V. Károly császár öregkori arcképe, Martinuzzi állítólagos kálváriáján. Castaldó emlékérmének hátlapja. Castaldó emlékérmének előlapja. Martinuzzi meggyilkolása. Szondy György aláírása. Losonczy István sajátkezű levele Báthory Endre erdélyi vajdához. Szolnok ostroma 1552-ben, Dobó István és társai levele Nádasdy Tamás nádorhoz. Castaldó arcképe, Dobó István aláírása, Izabella királyné síremléke.

Legujabb.

A pórul járt Zichy.

Budapest, augusztus 10. A néppárt, illetve annak vezére ugyan pórul járt Lovas-Patonán. A tegnapi tervezett néppárti gyűlést nem lehetett megtartani, mert a nép Zichy Nándor gróftól *muszkavezető, népbolondító* kiáltásokkal fogadta s a nemes grófnak lehetetlen volt szóhoz jutni. A gyűlés helyéről szégyenkezve volt kénytelen elmenekülni, aztán elutazott. A szolgabíró a rend érdekében azonnal felszólatta a gyűlést.

Vérszomjas asszonyok.

Budapest, augusztus 10. Marseilleből távirják, hogy ott a napokban megtartott bikaviadalokon a hölgyközönség követelte a bika leszurását. A toreadorok ellentártak a követelőknek mire az asszonyok felgyújtották a ezirkuszt, mely földig égett.

Ugron Gábor Bűdön.

Budapest, augusztus 10. Tegnapi Bűd-Szent-Mihályon Onody Géza beszámolója Ugron megint leszamarazta az egész világot. Váradlyval megtépte magát a haza legdicsőbb fiának, aztán bejelentette a végletekig menő obstrukciót. Távirataink folytatását l. a hatodik oldalon.

NAPI HIREK.

Tájékoztató.

Lapzárta mindennap d. u. 2 órákor csak esetleg hétfőn később.

Kéziratok visszaadására a szerkesztőség nem vállalkozhatik. Kérjük a lapnak csak az egyik oldalára írni, ha lehet porzó nélkül!

A kir. tábl. hivatalos órák a segéd- és kezelő hivatalokban d. e. 8-12 és d. u. 2-5 óráig tartanak. Az írtató, kiadó-hivatal s az írtatóra felelő felvilágosításokat a hétköznapokon d. e. 9-11, d. u. 3-4 óra közt; vasárnapokon és ünnepnapokon d. e. 10-11 óra közt.

A Gönczy-egyesület „Otthon”-a Keresk. akadémia palotájában.

A m. kir. törvényszéknél jegyzői iroda nyitva hétköznapokon d. u. 3-5 óra között, vasárnap és ünnepnapokon d. e. 10-11 óra közt. Gyűjtőszekrényből a beadványok kivételnek hétköznapokon d. e. 12 és d. u. 5 órákor, ünnepnapokon d. e. 11 órákor.

Hivatalos órák az állami anyakönyvvezetőknél Vasárnap d. e. 10-12-ig. Többi napokon d. e. 9-12-ig, d. u. 3-6-ig.

Famunkatartás. A kézügyesítő egyesület főreáliskolai műhelyében d. u. 2-4 óráig. Kedden előkészítő csoport. Szerdán és pénteken haladó csoport.

A debreczeni kir. járásbírószék szóbeli kereseteket, kérelmeket és nyilatkozatokat fölvesz kedden és pénteken d. u. 3-tól 5-ig, a felek megjelenhetnek minden szerdán.

Népkönyvtár az árok-utcai leányiskolában Nyitva van minden szerdán és szombaton d. e. 11-12 óráig.

Nyilvános olvasóterem a kollégiumbannitva van hétfőn, szerdán, szombaton d. u. 3-6-ig.

— **Kazinczy Ferenc emlékoszlópa.** A Pesti Hirlapnak egyik barátja, a ki pár nappal ezelőtt Érsemjénben járt, azt írja: „hogy az a kis emlékoszlop, amit Kazinczy Ferencnek 1859-ben, születése százados évfordulóján emeltek, erősen dűledező állapotban van. A körülötte elterülő kert annyira elhanyagolt, hogy ott az állatok legelnek. Az ottani ref. lelkész ugyan buzgólkodik, hogy az emlékoszlopot és a kertet rendbe hozzák, de hát nagy kérdés, hogy ennek a buzgalomnak lesz-e eredménye az irodalmi társulatok segédkezése nélkül — és hogy az irodalmi társulatok közül megmozdul-e példának okáért a pénzes akadémia? Mi pedig azt kérdezzük, hogy a Csokonai-kör vétene-e alapszabályai ellen, ha akár a debreczeni és érmelléki művelt társadalom élére állva, akár a többi irodalmi társulatokhoz felhívást intézve, kezdeményezné Csokonaink kortársá romladozó emlékkövénnek helyrehozatalát? — Miért nem mutatná meg Debreczen, hogy Kazinczyért ma is épen úgy tud hevülni, lelkesedni, mint 1859-ben, amidőn a kaszinó megteremtette a Kazinczy-alapítványt?

— **Vállyi János emléke.** Vállyi Jánosnak, a tiszántúli ev. ref. egyházkerület főgondnokának és főrendiházi tagnak elhunytá alkalmából a Kossuth Ferenc elnöklete alatt álló országos függetlenségi és 48-as párt tagjai nevében Helfy Ignác helyettes elnök a következő meleghangu részvétiratot intézte a gyászoló özvegyhez: Méltóságos asszonyunk! Kedves emlékeztető férjének, Vállyi Jánosnak elhunytá mély fájdalommal töltötte el szívünket. Együtt érzünk azokkal, kik benne a jó férjet, a hű családapát, az egyház bölcs vezérét, a lelkes törvényhozót, az igaz magyart s a rendíthetetlen hazafit gyászolják. De fentartjuk dicső emlékeztetőt azért is, mert ő egy volt ama hét elődünk közül, ki az alkudozások korszakában harmincz év előtt mai függetlenségi pártunkat megalapította, megszervezte s mind haláláig lelkesen támogatta. Hőse volt ama nagy eszmének, melynek győzelme a nagy, dicső és független Magyarországot alkotja meg. Ennek tudata tartja fenn dicső emlékeztetőt nálunk és azoknál, kik utánunk következnek. Fogadja méltóságunk kegyesen hazafias részvétünk hű kijelentését, a kik maradtunk Budapesten, 1896. évi augusztus 6-án méltóságos asszonyunknak igazi hívei: a Kossuth elnöklete alatti országos függetlenségi és 48-as párt tagjai nevében Helfy Ignác s. k., helyettes elnök. Hasonló meleghangu részvétiratot

intéztett a megboldogult fiához, Vállyi Árpádhoz, az Ugron vezérlete alatt álló másik árnyalata is a független pártnak.

— **A debreczeni ev. ref. főiskola hittan-szaki- és jogi akadémiáján** az 1896/97. iskolai év az idén a szokott időnél később, október elsején d. e. 9 órákor a főiskola imatermében tartandó istentisztelettel fog megnyitni. A tanév megnyitásával kapcsolatos határidők ekként a következőleg alakulnak: a) javító és pótvizsgálatokra szeptember 25. déli 12 óráig kell jelentkezni az illető dékáni hivatalokban; magok ezek a vizsgálatok szept. 26. tartanak; b) a kellőleg felszerelt alapvizsgálati kérvények ugy a hittan-, mint a joghallgatók részéről szept. 25. délig nyújtandók be a dékáni hivataloknál; a teológiai alapvizsgálatok, valamint a jogi alap- és államvizsgálatok szeptember 28. kezdődnek; c) bentlakás, tandíjkezdés, tapintézet stb. elnyerése iránt szept. 27. délig lehet folyamodni a dékáni hivataloknál, később érkező folyamodványokat nem vesz figyelembe az akadémiai tanács; d) a beiratás ideje szept. 24-30. felvétel és beiratás végett a főiskola háznagy hivatalában kell jelentkezni, a hol további utasítás nyerhető. Beiratási díj 2 frt 60 kr. Tandíj 30 frt, illetőleg hittanhallgatóknál 15 frt. Az akad. tanszokok igazgatósága.

Csoportos felrándulások a kiállításra.

A második csoportos felrándulást Budapestre az ezredéves orsz. kiállítás megtekintésére az iparoskör a kereskedelmi és iparkamara támogatása mellett folyó augusztus 29-én rendezti. A felrándulásban részt vehetnek iparosok, kereskedők és ezeknek hozzátartozói, valamint ipari segéd munkások. A felrándulásban való részvételi díj fejében négy napra 9 forint 30 kr., két napra 7 forint 30 kr. fizetendő, mely összegért minden résztvevő egy 14 napos III-ad osztályú vasuti menetérti jegyet, két, illetőleg négy napon át ebédet, ugyanannyi időre lakást és bemeneti jegyet kap a kiállítás területére. Ezenkívül a felrándulók fent időzésük alatt díjmentes kalauzolásban részesülnek. Jelentkezni lehet e hó 19-éig *Szedlák József* pénztárnok urnál, hol a jegyfűzetek díja lefizetendő. Debreczen 1896. augusztus 10. Az iparoskör elnöksége. — A debreczeni kereskedő-társulat a kereskedőifjak egyesületével karöltve augusztus 15-én szintén tömeges felrándulást rendez, amely sokféle kedvezményvel lesz összekötve. A részletes programot holnap közöljük.

— **Közigazgatási bizottsági ülés a megyénél.** Hajdúvármegye közigazgatási bizottsága f. hó 11-én, kedden, tartja meg augusztus havi rendes ülését *gróf Dégenfeld József* főispán elnöklete alatt.

— **Kinevezés.** Ő felsége az igazságügy-miniszter előterjesztésére dr. *Galánffy János* a kir. ítélőtáblához berendelt bírósági jegyzőt az aradi kir. törvényszékhez albiróvá nevezte ki.

— **Szinay Gyula beszámolója.** Több fővárosi lap után mi is megírtuk, hogy Szinay Gyula aug. 9-én tartja beszámolóját Bösözörményben. Az odavaló újság e hírrel szemben kijelenti, hogy Szinay Gyula, aki jelenleg családjával együtt Herkules-fürdőben időzik, csak szeptemberben szándékozik beszámolóját megtartani.

— **Egy kedves ismerősünk esküvője.** A debreczeni intelligens társaskörök — velünk együtt — bizonyára nagy örömmel hallják a hírt, hogy *Bernáth Flóra* kisasszony, a kedves, szeretetreméltó *Bernáth Flóra*, kit az Isten jókedvében teremtett, tegnap, 9-én Budapesten házasságra lépett *Vanyek Béla* mucsii (Tolnamegye) körjegyzővel. — Tanukul szerepeltek az esküvőn *Sárváry Gusztáv* kir. táblai bíró

és dr. **Sárváry Gyula** városunk tisztii főorvosa. **Bernáth Flóra** az előkelő biharmegyei gentry **Bernáth-család** tagja, néh. **Bernáth József** kir. táblabíró leánya, dr. **Sárváry Gyuláné** urhölgy testvére. Huzamosabb ideig lakott nálunk szerető rokonai körében; ez idő alatt nemcsak a családnak és ismerős baráti köröknek szerzett gazdag műveltségével, lebilincselő kedvességével, örök vig kedélyével feledhetlen, kellemes órákat, hanem gyönyörű hanggal, művészi vénával és temperamentummal megáldva, több alkalommal, felhívásra szívesen részt vett nagyszabású jótékony-célú műkedvelői előadásokon, hangversenyeken. Mindannyiszor elragadta, különösen gyújtó magyar népdalaival a hálás nagy közönséget. Magyar népdalokat úgy énekelt, ahogy **Bernáth Flóra** tudott, a hivatásos énekművészek között is csak kevésnek adatott. Szívvel gratulálunk igaz szerelemből kötött frigyéhez. Aranyos kedélye s vidámsága képezze mindvégig a boldogság derűjét házaselete egén.

— **Vásár Er-Mihályfalván.** A legközelebbi országos vásár Er-Mihályfalván szeptember hó 2-án és 3-án fog megtartani.

— **Az apa nyomdokain.** Egyszerű dolog az egész, amiről Nagy-Szalontáról értesítenek; nem tartozik a szenzációs események közé, de mégis érdekes. Ezeket írja: A nagyszalontai református egyházmegye az eltávozott **Sántha István** világi aljegyző helyére ifjabb **Tisza Kálmánt** választotta 34 szótöbbséggel. A nyári közgyűlést, amelyen a fiatal jegyzőt felavatták, e hónap 19-én tartják meg. Édesatyja, a generális szintén itt kezdte pályafutását. "Ha onnan indult ki, jól haladt és remélhető, hogy fia, teljes nevének viselője sem marad el mögötte."

— **A szinigazgató Debreczenben.** **Komjáthy János** nevével együtt holnap Debreczenbe érkezik, a hol néhány napig tartózkodnak. A hét végén újból elutaznak s csak szeptember elsejére jönnek ismét haza, a mikor a bérleteket fogja a direktor eszközölni.

— **Vásári történetek.** Ha nem is nagyobb számban, mégis több kisebb rangú rendőri eset fordult elő a tegnapi „nagy szabadság” alkalmával. Itt volt például a vásáron a híres **Lakatos familia**. Notórius tolvajok, a kik párnákat, dunyhákat s efféle vásári tárgyakat lopkodtak össze s épen elutazni szándékoztak, a mikor a rendőrség visszakísérte oda, ahonnan nem régen kerültek ki. **Tudja Sándor** és **Higyje József** szereplése is csak annyiból nevezetes, hogy a két különös nevű ember Debreczen lakóinak a számát szaporította, belépve a dohánygyár munkásai közé. Nem tudjuk, hogy meghúszik-e nekik a józanságukat, mivel már tegnap is nyilvánosan berugtak. — **Andriška Péter** amolyan duhajkodó tanyás ember, a ki a vásár alkalmával a méntelep melletti **Kupferstein** féle korcsmában alaposan belenézett az üveg fenekére s mikor a korcsmáros a pénzt kérte tőle, azt is az előbbihez hasonló alapossággal elverte. Mostmajd a rendőrség veri el rajta a port. **Szűcs János** a szegényháznak nem épen legmeglehetőbb lakója tegnap a vásárra alkérezkedett **Kiss Lajos** gondnoktól. Ott aztán össetalálkozott néhány jó ösmerőssével, a kik az őreget leittatták úgy, hogy a rendőrség előbb be a városházához, majd ma reggel a dologházba kikísérte. Természetes, hogy a feyelmi büntetés nem fog elmaradni. Végül most a rendőrség azt a jámbor vidéki atyafit keresi, a ki bámulás közben a piaczon feledte esizmait s az abban levő órát és gyermekjátékokat. Honny soit, qui mal y pense!

— **Eljegyzés.** **Deutsch Ede** helybeli varrógép- és kerékpár-kereskedő eljegyezte **Popper I. D.** mohácsi kereskedő kedves és szellemes leányát, **Heléna** kisasszonyt.

— **Presbyteri közgyűlés.** A helybeli ev. református egyház presbitériuma folyó hó 12-én, szerdán délután fél négy órakor, közgyűlést tart, a melyen a megüresedett tanítói állásokra hirdetik ki a pályázatokat s azonkívül számos más fontos tárgyat intéznek el.

— **Áthelyezés.** Szvoboda Lőrincz debreczeni dohányjövédéki tisztet a szuloki dohánybeváltó hivatalhoz, **Trásy Béla** szuloki dohányjövédéki segéd tisztet pedig a debreczeni dohánybeváltó felügyelőséghez a pénzügyminiszter kölesönösen áthelyezte.

— **Eljegyzés.** **Szendeffy Károly** m. kir. tart. honvéd-hadnagy kir. törvényszéki joggyakornok eljegyezte **Kerékyártó Rózsit** Debreczenben.

— **Önfeláldozó barát.** A baráti önfeláldozásnak egy igazán példátlan esetéről értesülünk. **Végrehajtó** vizitelt harmadmagával egy urnát. Ur volt, mert adóért foglalták. Nem igaz, hogy udvarias végrehajtó nincs a világon. Van. Ez is az volt. A lehető legnyájásabban fordult a háziurhoz, a kinek épen vendége volt.

— Megengedi uraságod, hogy valamit felírjunk?

— Tessék!

A végrehajtó tovább erőszakolta a nyájasságot;

— S mit írhatok fel, szabad kérnem?

Erre a vendég, az önzetlen, az önfeláldozó barát elszántan felugrott a végrehajtó elé:

— *Irjon fel engem . . . Egyéb minden le van már itt foglalva . . .*

A végrehajtó állítólag végignézett a foglalásra jelentkezett „tárgyon” és folytatta a nyájaskodást:

— Uraságodért az árverési hiénák nem adnának semmit.

— **Merénylet egy millenniumi emlék ellen.** Brassóban az ottani **Teréz-gőzmalom** udvarán készülékelben álló **Árpád-szobrot** ismeretlen tettesek megrongálták. A szobor sérülése nem valami jelentékeny, de ez mit sem változtat magán a szomorú tényen. Jellemző, hogy a szobrot őrizték s mégis megtörténhetett a merénylet. Mi lesz akkor a szép emlékekkel az elhagyott **Czenk-tetőn**, a hová a szobrot állítják?

— **Öngyilkos kocsis.** **Bódán Gábor** foglalkozás nélküli kocsis már régebb idő óta vizsálykodásban élt a feleségével. Emiatt rendkívül elkeseredett s megszülemlett agyában az öngyilkosság gondolata. Tegnap délebben a 16-os számú bérkocsiba ült s a **Dedó-utezára** hajtattott. A mint a kocsi az utca sarkára ért, **Bódán Gábor** megmutatta lakását a kocsisnak és egy ócska mordályllyal a jobb oldalába lőtt. A srét össze-vissza furta oldalát. A lövésre a fiakeres visszafordult s látta, hogy a szerencsétlen véresen fekszik a kocsiában. A rendőrség részéről **Eismann József** ügyeletes biztos **Dr. Ujházy Károly** kerületi orvossal azonnal a helyszínén temett s a sebösültet a közkörházba szállították, ahol **Dr. Csakó Zsigmond** vette gondos ápolás alá. Állapota nem veszélyes s életben maradásához teljes reményt fűznek.

— **Magyar dalcarnokunk.** A Sz. **Dávid István** millenniumi kertjében működő dalcarnok napról-napra nagyobb kedveltségnek örvend, amit **Angelotti Vilmos** igazgató teljes mérvben ki is érdemelt. Műveltségünk ezelőtt meglehetősen idegenkedett az efféle élvezetektől s az orfeumokat jobbra csak a fiatalság látogatta, **Angelotti** azonban olyan ügyesen és raffinirozzottan állítja össze a program-

mot, hogy azt egész családok és pedig a jobb izlésűek is, végigélvezhetik. Klasszikus dolgokat ugyan nem szoktunk keresni az orfeumokban, de **Angelotti** előadásai mindig diszkrétek s a mi fő: pompásan mulattatók. Olyan rutinirozott és ügyes jelmezváltoztató művész mint **Angelotti Mariska**, és olyan kellemes hangú, sikkes énekesnő mint **Angyal Mariska**, orfeumok deszkáin ritka jelenségek. **Báthory Irma** népdalai is nagyon tetszenek. **Rolland, Kőváry** és **Bodrogi dalkomikusok** folyton arról gondoskodnak, hogy a közönség egy perczig se szűnjék meg kacagni. Ez a triumviratus valóságos merényletet követ el újabb és újabb mókáival a komolyság ellen, a **Fortuna** akrobata-csoporthoz hasonlót pedig csak a legelőbb czirkuszokban láthatni. Az orfeum legújabb különlegessége: **Windthon-testvérek**, a **zenebohócok**, kik egyenesen **Drezdából** jöttek ide s így Magyarországon először lépnek fel. A **Windthon-testvérek** képzelhetetlen furcsa maszkkjuk- és grimászaiikkal jóízűen mulattatják a közönséget, zenéjükkel azonban már műélvezetet is nyújtanak. Általában véve: az orfeum megérdemli azt a pártolást, a melyben részesül.

— **Szerencsétlen Gavallér.** Nagy G-vel írjuk, mert nem modort, hanem becsületes vezetőnevet jelent ez a szó. Egy külvásártéri hizlalóban, ahol vásár alkalmával sok vidéki szokott megszállani, halt az éjjel **Gavallér Gergely** b.-ujvárosi gulyás is. Valamelyik vendégtársa, míg a szegény gulyás jó vásárról álmodozott, a mellénye zsebéből kilopta 118 forintját. Ugyancsak azon a helyen. **Veres Sándor** dohányostól is elloptak négy forintot. A rendőrség próbálja, ha megcsipné a tolvajokat.

— **Az új diszletek.** **Komjáthy János** szinigazgató dicséretes buzgalommal és áldozatkészséggel készített egymásután a szebbnél-szebb diszleteket. **Bezkóy József** festő a napokban készített el egy oszlopos királyi termet s egy új falut. Mindkettő kiváló munka és díszes kiállítású. Most a régebbi diszleteket javítja ki és nagyobbítja meg, úgy, hogy a debreczeni szinpad valósággal nagy híréhez méltó diszletekkel fog pompázni.

— **Az elnökjelölt vagyona.** Az Egyesült Államok elnökjelöltjei között **Mac-Kinley** mellett **Bryannak** van a legnagyobb pártja. **Bryant**, kit az ezüspártiak és a demokraták léptettek fel, nem több 38 évesnél. Egy kis amerikai városkában ügyvédi irodája van s egyáltalában nem mondható jómódu embernek. Erről tanuskodik az a körülmény is, hogy **Bryant** csak 2.90 dollár adót fizet. A múlt évi adójával még most is tartozik. Van egy kis telke, mely azonban nem ér többet 70 dollárnál. Ingóságát sem becsülik többre 340 dollárnál. Az a ház, a melyben most lakik, sógora tulajdonát képezi. **Bryant** tehát törőlszakadt amerikai polgár, akit nem a vagyon, de a tehetség emelt az elnökjelöltek közé.

— **Győzelem előtt.** Szép ünnepély folyt le szombaton este a zenede hangverseny termében. Előkelő és nagy közönség előtt mutatta be a mi diadalokban gazdag dalárdánk azt a versenydarabot, a melyet az országos dalünnepélyen énekelni fog. Először **Ábrányi millenniumi** dalárdalát adta elő a dalegylet, a mely a budapesti dalversenyen közös darabja lesz az egyesületnek. Országos hírnévnek örvendő, dalárdánk a minden tekintetben nehéz szerkezetű darabot oly preezizitással adta elő, hogy a nagy közönség alig fogyott ki a zngó tapsviharból. Nagyobb érdeklődéssel nézett a bemutatón megjelent disztíngvált közönség a dalárda által választott versenydarab elé. **Huber „Tied vagyok, tied hazám”** című műdalát, a négyesek egyik legnehezebb darabját **Hitesí** vezénylete mellett mesés hatással adta elő a dalegylet. A

szívekhez szolt ez a dal, pezsgésbe hozta a vért s mint valami orkán úgy tört ki utána a legigazibb tapsvihar. A közönséget valóságos frappirozta a dalárda, úgy tombolt, tapsolt, éljenzett ott mindenki. Ha a dalárda versenydala Budapesten is így sikerül, a mi beczzetett dalárdánk ismét babért arat. A bemutató végén *Simonffy Imre* polgármester szép beszéd kíséretében arany érmet adott át *Torday Gábornak*, a ki harminczév óta tagja a dalárdának. — Ezüst érmet kaptak: *Lengyel Imre*, *Márk Endre*, *Steinacker Sándor*, *Cziffer Sándor* és *Krasznay Ferencz*. Végül *Márk Endre* elnök mondott a kitüntetett tagok nevében köszönetet a dalegylet ügyeit mindég pártoló polgármesternek, mire a dalegylet jellegét énekelte el. A bemutatón megjelent közönség tovább is lelkesen éljenezte s a távozás előtt még egyszer lelkes tapsviharban részesítette a derék tagokat.

— **Lappangó életerő.** Nagy feltűnést keltett annak idején az a felfedezés, hogy egyiptomi pyramisokból kikerült gabnamagok annyi sok század után életképesek s elvetve kikelnek s dus termést eredményeznek. Most az életképességnek egy újabb meglevő esetéről adnak hírt külföldi lapok. Görögországban, Laurion hegyén ezüstbányák voltak, melyeket azonban Attika fénykorában teljesen kimerítettek s azóta el voltak hagyatva. A bányákat az évszázadok folyamán benőtte a gaz, nagy földréteg borította be. Ujabbban a földrétegek eltávolítása után egy tudós arra a csodálatos felfedezésre jutott, hogy olyan növényfajok hajtottak ki a szabaddá lett helyen, melyek Görögország jelen flórájában fel nem lelhetők. Ezek a magvak 1590 éven át heverték a földben . . .

— **Villámcsapás.** A csütörtökről péntekre virradó éjjeli zivatarnak, mely oly tetemes kárt tett városunkban, de különösen annak határán, emberélet is esett áldozatul. Kabáról *Gérczei András* igyekezett Debreczenbe gyalog. Midőn a kitoró zivatar utólrte, már alig félóránnyira volt Debreczentől, de utját tovább folytatni már nem tudta. A vihar teljes erővel kitört s *Gérczei* egy nagy lombos fa alá menekült. A villám épen ebbe a fába csapott le s a szerencsétlen embert is agyonütötte. Holttestét reggel felé félig összeszeszenesedve találták meg.

— **Néptanítóból milliomos.** Aligha akad valaki a ki e czímet elolvassa, hogy arra a gondolatra jutna, hogy egy néptanító a fizetése megtakarított filléreiből gyűjtött össze egy pár milliócskát. A tanító fizetéséből tudvalevőleg milliót nem lehet csinálni, legfeljebb adósságban. S hogy *Palásthy Fábán* ó-becsei szállási tanító mégis ura lett három milliónak, azt egy szerencsés végű örökösödési pernek köszönheti. A pert *Palásthy* apja kezdte még meg a kecskeméti határban fekvő Szentkirályi uradalom miatt, a melyet az öreg *Palásthy* öreganyja, a ki Szentkirályi-lány volt, hagyott a *Palásthy*akra. A napokban végre eldőlt ez a nagy pör s most a szegény szállási tanító s öreg szülője három millió forintot érő dominiumnak az ura.

Táviratok.

— A Debreczeni Ellenőr saját tudósítójától. —

Ujságírók és rendőrök.

Budapest, augusztus 10. A keleti pályaudvarban inzultált ujságírók panaszügyében a főkapitány a következő határozatot hozta:

Csorba *Imre* rendőrfelügyelővel szemben nevezettnek a vizsgálat folyamán öngyilkosság által bekövetkezett elhalálása folytán a további eljárást beszüntetem;

Langfejt Antal 1071., **Szerdahelyi Ferencz** 890., **Szabacsi János** 343. és **Csuka János** 898. sz. rendőrök ellen felmerült azon vádat pedig, hogy szolgálati eljárásuk közben az általam kiállított hírlapíró-igazolványokat kellő figyelembe nem vették és azok birtokosait sértegették, további szorgos megvizsgálás és ennek eredményéhez képest elsőfoku határozathozatal végett, a kebelbeli fegyelmi bizottsághoz, mint a szabályok értelmében illetékes fegyelmi hatóságokhoz terelem; egyben azon okból, mivel *Kovács F. Sándor* budapesti lakos hírlapíró a btkv. 156 §-ába ütköző büntett és 262. §-ába ütköző nyilvános rágalalmazás és becsületsértés alapos gyanuja terheli, az összes iratokat *Ferdel Lajos* államfőnök helyettesnek *Kovács Sándor* elleni bünteljelentése tárgyában is — a büntető eljárás megindításának szorgalmazása végett, a *budapesti kir. ügyészséghez áttétetni rendelem* azzal, hogy amennyiben a további büntető vizsgálat során adatok merülnek fel arra nézve, hogy valamely rendőrközeg is büntetendő cselekményt követett el, a kir. büntető bíróság lesz hivatva a büntető eljárást a rendőrközegekre is kiterjeszteni.

A főkapitány ezt a határozatot, a melyet hosszasan megindokol, megküldte az összes napilapok szerkesztőségeinek. A fővárosi hírlapírók egyesületének és az „*Otthon*” hírlapírók körének. A hírlapíró-egyesületeknek küldött átiratokból a következő érdekes részt közöljük:

A vizsgálat befejeztetvén, annak eredményéhez képest ez ügyben hozott határozatomnak egy hiteles példányát alatti egylet azon érdeklődésnél fogva is, melylyel kiküldött tagjai ez ügyben tanúsítani méltóztattak, szives tudomásul vétel végett megküldeni van szerencsém azzal, miszerint nem kételkedem, hogy az igen tisztelt egyesületnek szándékában áll azon hírlaptudósítokat, kik indokolatlanul heveskedő és sértő fellépésükkel a rendőrség és hírlapírók közötti jó viszonyt megbolygatták, figyelmeztetni.

Román Panama.

Budapest, augusztus 10. A román pénzügyminiszteriumban elkövetett nagy lopás tettesét hosszú nyomozás után végre kézrekerítették és letartóztatták. A tettes nem más, mint a főpénztár egyik előkelő alkalmazottja, *Petresku Tódor*, ki már 25 év óta szolgál az osztályban és annak legbecsültebb hivatalnokai közé tartozott. A lopást maga követte el minden segítség nélkül, amennyiben a kérdéses pénzcsoportot abban a percben dugta zsebre, mikor a pénztáros a helység mellékajtajánál állott, míg ő a főajtón távozott. A pénz egy részét megtalálták azon háznak tulajdonosánál, melyben *Petresku* évek óta lakik és a kit eddig még ki nem derített okokból beleavatott a dologba.

A horvát irodalom istápolása.

Budapest, augusztus 10. A horvát országos kormánya zágrábi szerb „*Maticzá*”-nak irodalmi és tudományos művek kiadására két ezer frtnyi segélyt utalványozott.

Orosz ezüst-pézt veretés.

Budapest, augusztus 10. Mint Pétervárról jelentik, a pénzügyminiszter *Salemon* mérnököt Párisba küldte, hogy az orosz ezüst-pézt veretése iránt tárgyalásokat folytasson. A szükséges ezüst mennyiség a londoni piacon lesz beszerzendő.

Összeütközés törökök-görögök között.

Budapest, augusztus 10. Szófiából jelentik: Ide érkezett hírek szerint *Ochrida*

közelében egy görög banda és török redifek között újból fordult elő összeütközés. A részletek még hiányoznak.

Sport.

A magyar vadászat történetéből.

A magyar nemzet elejétől fogva harcziás nép volt és béke idején harcziás ösztöneit és szórakozás után való vágyát vadászattal elégítette ki. Az ősmagyarok lóhátról, hadi fegyvereikkel felszerelve, vadásztak bölényre, medvére, farkasra és szarvasra; lovagolva üzték a nyulat, de a vaddisznót és őzet is; lóhátról pedzették sólymaikkal a fázóant, a foglyot és a fürjet, eselédjeikre bizva a konyhára szükséges vadpecsenye beszerzését s az apró vadaknak elejtését. S e tekintetben annyira liberális volt a közfelfogás, hogy minden nemes ember bármikor és bárhol vadászhatott, még a király birtokain is; de itt azoknak a vadaknak a kivételével, a melyek a királynak voltak fentartva.

Sőt a nemes ember eselédjeit is kiküldhette, hogy háztartását — bár idegen területről is — vadpecsenyével ellássák. S nem történtek visszaélések, mert lovagias érzülete sohasem engedte meg a magyaroknak, hogy a vadászattal bármi módon üzérkedjék, hogy az ősi megszokás adta ezt a jogát haszonlesésből érvényesítse.

A XV. század körül, abban a korban, a midőn a nagybirtokos nemesség várai, várkastélyai, palotái körül a külföld mintájára vadásokat rendezett be, a korlátlanul szabad vadászat terhét érezni kezdő és attól szabadulni iparkodott. Bár törvényes intézkedés, mely e vadások kiváltságát kodifikálta volna, nem létezett, a főnemesség tekintélye révén képes volt e területeket tilosnak tartani csaknem három századon keresztül, addig tudniillik, míg e kiváltságot a XVIII. század elején III. Károly 1729. évi rendeleteinek 22-ik cikkében törvénybe iktattatta.

A most említett törvényezikben, melyet a vadászat érdekében hozott első törvénynek kell tekintenünk, mindenekelőtt megerősítik II. Ulászlónak 1504-ben kelt 5-ik rendeletének 18-ik cikkét, mely a parasztokat a vadászattól és a madarászattól eltiltotta s ezt kiegészítették azzal, hogy parasztnak sem agarat, sem kopót tartania nem szabad; megengedik a nemeseknek, hogy saját földjükön akármikor, idegen földön csak a párosodás idején kívül vadászhasanak, az erdők ama részének kivételével, melyet a várhoz, várkastélyhoz, vagy udvarhoz és palotához kihasítottak és tilalmassá tettek, a sebzett vad követését azonban e tilosokba is megengedték.

A fázóantokat és foglyokat e törvényezik oly területeken, a hol tenyésztetnek, szintén tilalom alá helyezi; végre szarvasokra, szarvas és őz-sutákra tilalmi időket állapít meg, de egyébként biztosítja a nemességnek a szabadon vadászás ősi jogát. A nagybirtokos főnemesség kapva a törvény által részére biztosított jogon, tilosait annyira kezdte terjeszteni, hogy a kisbirtokos és a vagyontalan nemesség a szabadon vadászás jogától csaknem teljesen elesett, a mi természetesen visszahatást szült és kutforrásává vált újabb törvényes intézkedésnek, mely *Ferencz király* 1802. évi harmadik rendeletében jutott kifejezésre.

Ez a törvény megerősíti a parasztsokra vonatkozó 1729-ki tilalmat s feltétlenül eltiltja őket a fajdyuk vadászatától. Kötelezi a földbirtokosokat, hogy birtokterületük felét — egy tagban — a szabad vadászat részére kihalásítsák; másik felét tilalmazhatják s ezen bármikor vadászhatnak, míg a

szabad vadászat területére nézve tilalmi időket állapítottak meg.

A szabad vadászatra kijelölt idegen területeken tilosnak nyilvánították a vadászatot csoportos emberekkel, hajtókkal, vagy „épen kereskedés végett“, de megengedték a saját szükségletre 1—2 oszód vagy 1—2 szolgálval. A tilalmi időket kiterjesztették: a vadászat által a vetésekben okozott kárt meg kell téríteni; az utazó nemesnek megengedik, hogy az országot mentén mutatkozó vadat eljthesse (kivéve a fácánokat és foglyokat ott, ahol tenyésztettek) és megtarthassa. A parasztot feljogosítják, hogy a művelt földeken kárt okozó vadat megölhesse, de másrészt köteleességévé teszik, hogy a vadat a föld birtokosának bejelentse, a ki aztán a vad okozta kárt megtéríteni köteles.

A tilosban való vadászt hatalmaskodási ténynek minősítik, ugyancsak azt is, ha valaki a jogositottat a szabad vadászat területén a vadászásban akadályozza. A vadászó nemestől a puskát elvenni nem szabad. Végre felhatalmazták a megyéket, hogy a „megsokasodott vadakat“ kevesbithessék és azok urainak a terület elzárását köteleességükévé tehessek; végre, hogy az elszaporodott ragadozó vadakra és kártékony madarakra vadászatot elrendelhesse.

Ezek a törvényes intézkedések érvényben állottak akkor is még, a mikor hazánk, alkotmányunk visszaállítása után, 1867-ben a politikai és társadalmi élet új korszakába lépett.

CSARNOK.

A mohácsi csata.

Írta: **Fraknoi Vilmos.**

(Folytatás.)

A pétervárad őrsg Tomori elvonulása után is esüggedetlenül folytatta az ellenállást és július 17-ikén a második rohamot szintén visszaverte. A nagyvezér ekkor rendes ostrommunkálatokra szánta el magát. Agyuival a várat több napon át szünet nélkül lövette. Ambár a várban a nagyobb épületek mind romba dőltek és a falakon rések tátongtak, az őrsg két újabb rohamot vert vissza. Julius 28-án a törököktől vezetett két akna fölrobbanása a várban nagy pusztítást okozott és zavarba ejtette az őrsgét. Ezt a pillanatot felhasználva, a nagyvezér általános rohamot rendelt el. Ekkor a megfogyott magyar vitézek többé nem bírták az ellenség benyomulását megakadályozni; kilenezven egyik toronyba zárkózva, egy ideig folytatták az ellenállást, míg a nagyvezér szabad elvonulást ajánlott nekik, mire a küzdelemmel fölhagytak.

A vár elestének a szultán is tanuja volt, ki épen ezen a napon érkezett Pétervárad alá.

Nyolcz nappal előbb indult meg Budáról Lajos király.

A sereg, melyet vezérelt, alig négyezer fegyverest számított. Hogy az urak és vármegyék hadainak, a szomszéd tartományokból várható segélyhadaknak időt engedjen a csatlakozásra, lassan nyomult előre. Csekély távolságban Budaváratól, Sárkány Ambrus érdi kastélyában több napot töltött. Majd szállását Éresibe tette át. Itt találta Tomori követé, a boszniai püspök. Pétervárad veszedelmes helyzetének hírére a nádor rendeletet kapott, hogy előre siessen és Tornaival egyesüljön. Néhány nappal utóbb Zápolyai Jánosostól futár érkezett azzal a kérdéssel, hogy mitévő legyen; mert előbb meghagyatott neki, hogy Oláhországba nyomuljon, később pedig, hogy Tolnára vezesse hadait; egyuttal közölte, hogy az oláh-

országi hadjárat terve már nem valósítható, mivel időközben az oláh vajda kénytelen volt fiát kezes gyanánt a szultán táborába küldeni. A király azt a parancsot boesátotta hozzá, hogy jöjjön mielőbb Tolnára. Egyszersmind az egész országban közfelkiáltást hirdetett, majd néhány nap mulva rendeletet küldött szét, hogy az urak és nemesek jobbágyaik felerészét fegyverezzék föl.

Augusztus 4-dikén Pakson értesült Lajos Pétervárad elestéről. Ezen megdöbbenő hírre az ország és a mellékpartományok minden részébe futárok küldettek szét, kik a véres kardot hordozzák körül és a rendeket hívják föl, hogy immár a végső veszedelem esete bekövetkezővén, jobbágyaikat fejenként fegyverezzék föl. Most végre gyülekezni kezdtek Tolnán a főpapok és urak: köztük Zápolyai György, az egri és várad püspökök. Ellenben a vármegyék ezután is feltűnő hanyagságot tanusítottak.

A tolnai táborban, hová a király augusztus 6-dikán érkezett, megindultak a tanácskozások a hadjárat tervének megállapítása iránt. A többség azt kívánta, hogy a Drávához vonuljanak és ott a szultánnal nyílt csatában ütközzenek meg. Az ellenség hatalmát kiesinyelték, a maguk erejét tulbecsülték. „Azt hiszitek, hogy repülni tudtok, pedig nincsenek szárnyaitok,“ mondá nekik Brodaries, ki óvatosságra intette őket és azt javasolta, hogy a király maradjon Tolnán, a nádor pedig menjen a Drávához és ott tegyen kísérletet a szultán feltartóztatására. De félénknék, gyávának mondták őt, úgy, hogy hozzá csatlakozni senkinek sem volt bátorsága. Így tehát abban történt megállapodás, hogy a nádor előre megy a Drávához, de néhány nap mulva követi a király.

Es a nádor még így sem teljesítette a parancsot. Az urak és nemesek, kiknek hozzá kellett volna csatlakozniok, kinyilatkoztatták, hogy az ellenség előőrségi kiváltságai értelmében csak a király személyes vezérlete alatt indulnak. Ezt a nyilatkozatot küldöttség által közölték a királylyal, a kitől fenyegető hangon határozott feleletet kértek arra a kérdésre: vajjon az ellenséggel hajlandó-e megütközni? „mert ha nem hajlandó, az ország védelméről majd maguk gondoskodnak.“ „Látom — válaszolá a király ingerülten — mentséget és meakülést mindenki mögöttem keres. Én az ország javáért bármilyen veszélynek kiteszem magamat. Nehogy tehát bárki saját gyávaságát velem fedezze és a felelősséget rám hárítsa, Isten segedelmével holnap megindulok, elmegyek oda, hová nélkülém menni nem akarnak.“

(Folyt. köv.)

Közgazdaság.

* **Gazdatisztek kongresszusa.** Felhívás a bérlő urakhoz, valamint a gazdatiszti és erdőtiszti karhoz. A magyar gazdatisztek és erdőtisztek országos egyesületének úgy a múlt évben április 15-én, mint a folyó évben május 10-én tartott közgyűlése elhatározta, hogy az ezredéves ünnepély alkalmából egyesületünk Budapesten a II-ik magyar gazdatiszti kongresszust tartsa meg. Ezen kongresszus, melynek védnökségét Darányi Ignác földm. m. kir. miniszter ur volt kegyes elfogadni, f. év szeptember 24-én délután fél 3 órakor fog a kiállítási ünnepségek esarnokában megtartatni. E kongresszuson csak két kérdés vetetik tárgyalás alá, u. m. 1. a gazdatiszti qualficiatio megállapítása, 2. a szolgálatadók és a gazdasági alkalmazottak közötti jogviszony törvény útján való szabályozása. Mindkét kérdésre megfelelő szakelőadó nyeretett meg s a határozati javaslatok a kongresszust megelőzőleg a kongresszusra jelentkező ta-

goknak meg fognak küldeni. A II. magyar gazdatiszti kongresszuson részt vehet minden magyar honpolgár, ki e szándékát a gazdatiszti kongresszust rendező bizottságnak legkésőbb szeptember 10-ig bejelenti és a két (2) koronában megállapított részvételi díjat a mellékelt postautalvány lapon e határidőig beküldi. A t. gazdatiszti urakat felkérjük a kongresszus napirendjére felvett kérdéseket előzetes megbeszélés tárgyává tegyék s nézeteiket, véleményeiket, bárha azokat hirlapilag is közzétették, mégis a rendezőbizottsággal közölni sziveskedjenek. E kongresszuson résztvevők a vasuti utazásnál azon kedvezményben részesülnek, hogy az iroda által megszerzhető igazolvány alapján III-osztályu jeggyel II-osztályon, II-osztályu jeggyel I-ső osztályon utazhatnak. — Szintén az iroda közvetítésével 5 drb. kiállítási belépő jegyet kaphatnak egy (1) forintért, valamint a tengeri aquariumba szóló belépő jegyet 30 kr. helyett 18 kr-ért. Az elszállásolást illetőleg az iroda megkeresésére szivesen közvetit olosó és megfelelő lakást. A II-ik magyar gazdatiszti kongresszust illető minden közleményt vagy megkeresést: A magyar gazdatiszti kongresszust rendező bizottsághoz Budapesten, IX. kerület, Lónyay-utca 7-ik szám alá kérjük beküldeni.

Szerkesztői posta.

A világ vége című okvetetlenkedésre írott választ megkaptuk; de — sajnálatunkra kissé későn és emiatt ma már nem adhattuk le. De holnap okvetetlenül jönni fog.

K. A. Feketehegy. Mindent elintéztünk a levelek szerint. Üdvözlét. Az elismerést köszönjük. Része van abban az egész redakeciónak. **Ágoston.** Ohó! Nem oda Buda!

Bérekocsik díjszabályzata.

	Két lovas	Egy lovas
I. Napssámra:		
Egész napra, reggeli 7 órától esti 9 óráig	5	3
Fél napra, reggeli 6 órától d. u. 1-ig, vagy d. u. 1-től esti 9 óráig	3	2
II. Órassámra.		
Fél órára	— 40	— 30
¼ órára	— 20	— 15
Egy egész órára	— 80	— 60
Minden következő órára	— 40	— 30
Az utolsó órán túl félórára v. kevesebb időre	— 20	— 15
III. Egyes járatokért.		
Megállapodás és visszamenet nélkül a város sorompóin belül	— 50	— 30
IV. Meghatározott járatok.		
Temetéseknel (valláskülönbőség nélkül), ha a végtisztesség a templomban történik	—	—
A temetőbe ki és vissza	2	1
A háztól egyenesen a temetőbe ki és vissza	1	20
A színházba menet	— 60	— 40
A színházból jövet	— 80	— 60
Bármely vasuti indóház vagy raktárhoz nappal menet vagy jövet kézi táskával	— 50	— 30
Éjjeli menet vagy jövet kézi táskával	— 50	— 30
A kocsis mellé elhelyezett minden darab mátha után külön 10 kr. díj jár.	—	—
A korcsolyázó, vagy csónakázó tóhoz, cukor-gyár, légszusz-gyár, kertészeti egylet és gőzmalomhoz menet vagy jövet	— 50	— 30
Menet és visszajövet egy órai várakozással	— 80	— 60
A nagyerdei fürdőházhoz, polgári vagy katonai lövöldéhez menet vagy jövet	50	30
Menet és jövet egy órai várakozással	1	70
Minden következő órára	— 60	— 40
Külső barom- és lóvásártérre oda és vissza egy órai várakozással	1	20
Minden következő órára	— 40	— 30
Katonai laktanyához és katonai kórházhoz menet vagy jövet	— 50	— 30
Menet és visszajövet 1 órai várakozással	— 80	— 60
Minden további órára	— 40	— 30

A díjak reggeli 6 órától esti 9 óráig számíthatnak.

Vasúti menetrend.Érvényes 1896. május hó 1-től.
Egységes vasúti idő szerint.

Debreczenből indul:		6.	P.
Budapest—Nagyvárad-felé	bajn.	4	—
Budapest felé (gyorsvonat)	reg.	8	40
Budapest—Nagyvárad felé	d. u.	12	36
Budapest—Nagyvárad felé	este	10	31
Nagyváradra, (P.-Ladánytól gy. v.)	d. u.	3	48
P.-Ladányig (minden kedden)	déli	12	—
Csak P.-Ladányig	este	8	15
Szatmár—M.-Sziget felé	d. u.	4	07
Szatmár—M.-Sziget felé	este	8	—
Szatmár—M.-Sziget felé	éjjel	3	05
Csak Szatmárig	reg.	5	30
Miskolcz—Kassa felé	reg.	8	25
Miskolcz—Kassa felé	este	3	10
Szerencs-S.-A.-Ujhely-Kassa felé	d. u.	4	02
H.-Böszörmény—Büd- Sz.-Mihály-felé	m. áll. v.-tól	reg.	5
	vásártérről	reg.	5
Füzes-Abony felé (m. áll. v.-tól)	m. áll. v.-tól	d. u.	3
	vásártérről	d. u.	4
" " " (vásártérről)	reg.	4	42
Ohat-Köcs-Polgár felé m. áll. v.-tól	d. u.	4	12
" " " (vásártérről)	d. u.	4	24
Derecske—Nagy-Léta felé	reg.	8	35
Derecske—Nagy-Léta felé	d. u.	4	17
Budapestről—Debreczenbe			
indul:			
A d. u. 3 ó. 47 p.-kor érkező sz.-v.	reg.	9	40
Az este 7 ó. 09 p.-kor érkező gy.-v.	d. u.	2	15
Az éjjel 2 ó. 40 p.-kor érkező sz.-v.	este	7	05
Az éjjel 2 ó. 40 p.-kor érkező sz.-v.	este	9	15
(P.-Ladányig gy.-v. átszállással)	éjjel	11	—
A reggel 7 ó. 20 p.-kor érkező sz.-v.	éjjel	11	—
Debreczenbe érkezik:			
Budapest—Nagyvárad felől	d. u.	8	47
Budapest—Nagyvárad felől gy.-v.	este	7	09
Budapest—Nagyvárad felől	éjjel	2	40
Budapest—Nagyvárad felől	reg.	7	20
Nagyvárad felől (P.-Ladányig gy.-v.)	reg.	5	12
M.-Sziget—Szatmár felől	reg.	7	50
M.-Sziget—Szatmár felől	d. u.	12	16

Kiadó és laptulajdonos:

„Csokonai” nyomda és kiadó részvénytársaság.
Felelős szerkesztő: Konecz Ákos.

KÖHÖGÉS,
rekedtség és elnyálkásodásnál
a torok és lélegzési szervek
minden zavarainál
melegen ajánljuk
EGGER
kitünő hatásu
mellpasztilláit.
Kaphatók 25 és 50 kros eredeti do-
bozokban, minden gyógyszerárban
és nevesebb gyógy fűszerüzletben.
Fő és szétküldési raktár
EGGER A. FIAI
Nádor-gyógyszertára,
Budapest, Váci körút 17.

1443 tkv.

T. 96.

Árverési hirdetményi kivonat.

A h-nánási kir. járásbírósa mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Meisels Károly h.-dorogi lakos végrehajtatónak Borsi János h.-dorogi lakos végrehajtást szenvedő elleni 75 frt tökekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a h-nánási kir. járásbírósa területén lévő, H.-Dorogon fekvő, a h.-dorogi 587. sz. tjkben A + 2114. h. sz. alattira 32 frt, a h.-dorogi 4962. sz. tjkben A + 1071. hsz. alatti ingatlanra az árverést 400 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1896. évi szeptember hó 3. napjának délelőtti 9 órákor H.-Dorog község

háznál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881: évi LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881: LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt H.-Nánás, 1896. évi június hó 10. napján. A h.-nánási kir. járásbírósa mint telekkönyvi hatóság.

Beöthy,
kir. bíró.

736-1-1

Hatásos reklámtáblákat

arany vagy ezüst préseléssel;

gyönyörű kivitelű színes rajzokkal ellátott

Üzleti reklámkártyákat

tetszés szerinti szöveggel;

Raktári nyomtatványokat;

erős vászonkötésű

Bevásárlási könyvecskéket

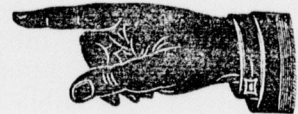
* olcsóbban mint bárhol *

CSOKONAI

nyomda- és kiadó részv.-társaság

Debreczenben.

ajánl

Mű- és Könyvnyomda

Hírlapkiadó-vállalat

Diszmu-könyvkötészet

A Z E L S Ő M A G Y A R**GAZDASÁGI GÉPGYÁR RÉSZVÉNY-TÁRSASÁG**

által kitűzött eséplési próba a **Hutflész Kázmér** ur tanyáján szombaton az esőzés miatt nem volt megtartható. Amiért is **f. hó 12-én, szerdán d. u. 3 órákor,** fog megtartatni ugyanott. A próbára tisztelettel meghívjuk az érdeklődő gazdaközönséget és kérjük minél nagyobb számmal való megjelenését.

Az első magyar gazdasági gépgyár.

737-2-1

„Csokonai” nyomda és kiadó r.-t. nyomása. 1896.